

Preek over Micha 7:18-20

- Schildwolde, 1 januari 2019 – nieuwjaarsdag
- Kees van Dusseldorp

Liturgie:

Thema: Moed vinden in Gods trouw (oudjaar: Rust vinden in Gods vergeving)

karakter: morgengebed

votum en groet

NLB 513 God heeft het eerste woord

gebed

lezen: Micha 7:14-20

Luk.2:21-40

Ps.135:2,8,12

preek: Micha 7:20

NLB 91a Wie in de schaduw Gods mag wonen

gebed

collecte

NLB 415:1,2 Zegen ons Algoede

zegen

NLB 415:3

St Patricks zegen:

De Heer zij voor u om u de juiste weg te wijzen.

De Heer zij naast u om u in de armen te sluiten.

De Heer zij achter u om u te beschermen tegen gevaar.

De Heer zij onder u om u op te vangen als u dreigt te vallen

De Heer zij in u om u te troosten als u verdriet hebt.

De Heer zij om u heen om u te verdedigen als mensen over u heen vallen.

De Heer zij boven u om u te zegenen.

Zo zegene u de Heer, vandaag, morgen en tot in eeuwigheid.

Gemeente van Christus.

** Micha 7

“Wat een God bent U!
U bent de God die onze zonden vergeeft.
Die voorbijziet aan onze misstappen.
Die ons liever uw trouw bewijst dan uw boosheid.
Die zich over ons ontfermt door onze zonden in de diepten van de zee te werpen.
Die uw goedheid bewijst, zoals u eens gezworen hebt aan onze voorouders.
Wat een God bent U!”

Dit is het lied van Micha. De afsluitende lofprijzing van zijn profetieën. Ik heb gezocht, maar ik kon helaas nergens een bewerking van dit lied vinden dat we met elkaar zouden kunnen zingen. Toch is het wel de moeite waard. Niet voor niets heeft dit lied een belangrijke plaats in het nieuwjaarsritueel van de joden. Het is een krachtige song van de profeet. Een diepe lofzang op Gods genade. Het zet ook onze jaarwisseling in een bijzonder perspectief. Gisteravond lieten we ons meenemen in de zang van de profeet. Vanmorgen doen we dat opnieuw.

Het lied van Micha is als een ei met een dubbele dooier. Binnen de schaal van de aanbidding vinden we twee kernen: U bent de God die vergeeft. En U bent de God die uw trouw bewijst. Dat zijn de motieven onder de lofprijzing. Dat zijn de conclusies van de profeet. Dat zijn de redenen waarom hij zijn volksgenoten oproept om God te eren, Hem te vertrouwen en met Hem te leven.

Gisteren hebben we ons laten meenemen in het eerste: rust vinden in Gods vergeving, Bij het terugkijken op en afsluiten van 2018. Vandaag laten we ons meenemen in het tweede: moed vinden in Gods trouw. Bij het vooruitkijken naar en openen van 2019.

Waar Gods vergeving rust geeft in de avond, geeft Gods trouw moed in de morgen. Het jaar is nog zo goed als blanco. Wat gebeurt er als je die zingend tegemoet treedt? Als je de zanger in jezelf voorop laat gaan, en niet de soldaat in jezelf, de organisator in jezelf of het angstige kind in jezelf? Micha geeft je genoeg in het hart om zingend te beginnen. Met zijn focus op Gods trouw en goedheid. Het is aan jou of je je laat meenemen. Of je de zanger in jezelf voorop laat gaan. Elke nieuwe dag.

** trouw en goedheid

Het zijn twee woorden in dit lied: Gods trouw en Gods goedheid. Mag ik je op deze morgen een klein beetje vermoeien met een klein beetje Hebreeuws? Dat doe ik om wat meer gevoel te krijgen bij deze kwaliteiten van God: zijn trouw en zijn goedheid. Anders blijven het zulke algemene begrippen.

In het Hebreeuws gaat het om de èmet van God en de chèsèd van God. Het zijn veelgenoemde eigenschappen van God.

Eerst over de èmet van God. In het Oude Testament komt het 127 keer voor. Het heeft dezelfde stam als het woord ‘amen’. Wij zeggen amen, dan hoor je dat niet zo goed. Als je

amèn zegt, hoor je het al beter. Dat hoort wel naar èmèt. En het zet je ook op het spoor van de inhoud van het woord. Het gaat over 'vast en zeker', over de waarachtigheid en betrouwbaarheid van God. Zijn stevigheid, over de waarheid. Wat Hij spreekt, ontstaat. Wat Hij zegt, doet Hij. Wat Hij belooft, komt Hij na. Waar Hij komt, daar verandert de wereld. De èmèt van God. Het is bij zulke woorden eigenlijk niet mogelijk om echt één Nederlands woord te vinden die de lading dekt. Het gaat om de waarheid en betrouwbaarheid van zijn Woord.

En dan over dat tweede woord: de chèsèd van God. Dat is een nog rijker woord en komt 248 keer in het Oude Testament voor. Vroeger werd het vertaald met 'goedertierenheid', maar dat is ook nog niet zo gemakkelijk te begrijpen. Meestal staat er in de NBV 'trouw', zoals bijvoorbeeld in Psalm 136: 'eeuwig duurt zijn trouw'. Maar in Micha 7 is het dan weer vertaald met Gods goedheid. Het is een woord dat iets aangeeft van een diepe loyaliteit tussen twee personen. Ze blijven in liefde elkaar vasthouden, ook als een van beide partners kwetsbaar is, breekbaar of zelf schuldig. In de Naardense Bijbelvertaling is chèsèd steeds vertaald als de vriendschap van God. Echte vriendschap, in de sterke betekenis die dat woord heeft: verbondenheid, trouw, genegenheid, aanvaarding, ondersteuning, overleg.

Vroeger gebruikte ik dat woord nooit: de vriendschap van God. Omdat God niet je vriendje is. Maar hoe meer ik nadenk over de bijzondere klank van de chèsèd van God, hoe vaker ik het noem. Maar dan wel met de klank van eerbied en verwondering. 'De vriendschap van de Eeuwige is er voor ieder die respect en liefde voor Hem hebben.' Dan is het niet alleen als het goed met je gaat, maar ook als het minder goed met je gaat. Hij laat niet los! En dan is het ook niet alleen voor vandaag, maar voor eeuwig. Het refrain van Psalm 136 krijgt dan glans: Eeuwig duurt zijn vriendschap.

Die onwaarschijnlijke vriendschap van God de Heer heeft het uitgehouden met wonderlijke en dubieuze mensen, met zwakke en egoïstische mensen, met beperkte en zondige mensen. De bijbel staat er vol mee. Micha spreekt bijvoorbeeld zijn volksgenoten stevig aan op hun gedrag. Ook dat valt binnen de vriendschap van de Eeuwige. Ook vandaag zijn zulke mensen er, in alle soorten en maten. Het leven van Gods kinderen getuigt meestal niet van eigen kracht, slimheid en wijsheid. Hun leven vertelt het verhaal van Gods betrouwbare woord en Gods sterke vriendschap, van de èmèt van God en de chèsèd van God. Dat is meer dan een lofzang waard.

** kader van verbond

Moed vinden in Gods trouw. De woorden die Micha gebruikt geven alle reden om met vertrouwen en goede moed te leven. Om zingend een nieuw jaar te beginnen. Elke nieuwe dag. Niet omdat je je elke dag vrolijk voelt. Maar omdat je je elke dag gezien en gedragen weet door God. Hoe ik dat zo zeker weet? Heb ik daar nooit twijfels over? Je ziet er vaak toch zo weinig van? Hoe vaak lijkt God niet afwezig? Gaan de machthebbers gewoon hun gang. Verlopen de economische ontwikkelingen wetmatigheden waar we maar weinig invloed op hebben. Treft het kwaad ons, maken we fouten, raken we verzeild in onrecht.

Vanuit onze menselijke kant gezien kan er zeker aanleiding zijn om te twijfelen. Om de moed te verliezen. Om geen vertrouwen te hebben. Maar heeft dat meestal niet meer te

maken met de werkelijkheid? Met wat er gebeurt? En heeft het meestal niet meer te maken met onszelf? Met hoe wij het ervaren en wat wij verwachten? Het zet gemakkelijk een filter voor ons zicht op Gods goedheid en trouw.

Toch zijn het niet alleen maar woorden. Micha bezingt niet alleen de kwaliteiten van God. Hij noemt ook twee namen: Jakob en Abraham. Dat doet hij eigenlijk best apart. Hij zegt: God, u bewijst Jakob uw trouw. En daarbij bedoelt hij zijn volk. Of tenminste de rest die overblijft. Micha noemt zijn volk Jakob. Als ik tegen jullie zou zeggen: kom op Jakob!, dank klinkt dat apart. Als ik tegen jullie zou zeggen: Hoe is het met je Abraham? dan is dat best bijzonder. Zo doet hij het wel. En met die namen roept Micha een eeuwenoude geschiedenis op. De geschiedenis van het verbond. De geschiedenis van Gods belofte. Van Gods eed.

Abraham. God had hem beloften gedaan: een kind, een volk, een land, een zegen. Eerst was de belofte genoeg. Maar toen de jaren verstreken, doofde de verwachting. De twijfel sloeg toe: heb ik het wel goed begrepen, gaat het nog gebeuren, waarom duurt het zo lang? Toen herhaalde God zijn belofte en zwoer Hij erbij. God lede er een eed bij af. Zo waar ik leef, zo zeker zal ik doen wat ik heb gezegd. Een belofte en een eed. Daarmee legt God zich vast. Toen Abraham een zoon gekregen had, en die ook weer een zoon kreeg, Jakob, deed God opnieuw een belofte, ondersteemt met een eed: Een volk, een land een zegen. Toen Israël een volk was geworden, deed God opnieuw een belofte en een eed: een land en een zegen. Toen het een land had gekregen, herhaalde God zijn belofte: de zegen komt ook! Een Messias, een koninkrijk, het herstel van alle dingen.

Dat is het kader van het verbond. Met een belofte en een eed legt God zich vast. En in de geschiedenis bewijst Hij het. Zodat wij niet twijfelen aan zijn èmet en chèsèd. Aan zijn betrouwbaarheid en aan zijn eeuwige vriendschap. Ook als je het nu op dit moment niet ervaart. Of er grote vragen bij hebt. God kan zich niet duidelijker vastleggen dan met een belofte en een eed. En de geschiedenis kan het niet duidelijker bewijzen dan in de ontwikkeling van het verbond.

** Jezus Christus

De èmet van God en de chèsèd van God, zijn betrouwbaarheid en zijn vriendschap hebben nog een extra bevestiging gekregen. In de komst van Jezus Christus. Maria, Zacharias, Simeon en Hanna zingen en spreken ervan. Hoe God in de geboorte van Jezus eeuwenoude beloften tot vervulling breng. Hij krijgt zijn naam. Wordt besneden. Hij gaat zijn weg in het menselijk vlees onder de mensenkinderen in de mensenwereld. Hij spreekt zijn woorden en doet zijn werken. Hij geeft zijn leven, wordt gekruisigd en staat weer op uit de dood. Hij gaat de hemelen door, zit aan de rechterhand van de Vader en geeft zijn Geest op de aarde.

In Jezus Christus krijgen de belofte en de eed van God bevestiging en diepere inhoud. Dat Hij in het hemels heiligdom is, is een extra bevestiging van Gods betrouwbaarheid en vriendschap, zo lezen we in de Hebreeënbrief. Jezus is ons anker in de hemel. Achter het voorhangsel, op de plek van de verzoening. Een anker dat vastgehaakt is aan de troon van de Genadige. Daarmee is een drievoudige borging van de èmet en de chèsèd van God de Heer. Er is een belofte, een eed en Jezus is het anker.

Daarom is er goede reden om je aan God toe te vertrouwen. In Christus is geen angst meer nodig. Geen angst voor God, als je bij Jezus Christus schuilt. In Hem Gods trouw en goedheid zoekt. Want in Jezus Christus ligt vergeving voor je zonden,

In Christus smelt je angst. Geen angst meer nodig. Niet voor de mensen of voor de machten. Niet voor de aanvallen van de boze of het onrecht van de wereld. Niet voor de zonde en niet voor de dood. Niet dat je niet op je hoede moet zijn. Zeker wel! De strijd is nog niet voorbij. Er wordt om jou gevochten. En jij hebt te vechten tegen jezelf en soms ook tegen mensen. Maar niet vanuit angst, maar vanuit de vrede.

** zingen met Micha

Het lied van Micha is als een ei met een dubbele dooier. Binnen de schaal van de aanbidding vinden we twee kernen. Rust vinden in Gods vergeving. Moed vinden in Gods trouw. Waar Gods vergeving rust geeft in de avond, geeft Gods trouw moed in de morgen.

Het jaar 2019 is nog zo goed als blanco. Wat gebeurt er als je die zingend tegemoet treedt? Als je de zanger in jezelf voorop laat gaan, en niet de soldaat in jezelf, de organisator in jezelf of het angstige kind in jezelf? Micha geeft je genoeg in het hart om zingend te beginnen. Met zijn focus op de èmet en de chèsèd van God. Gods betrouwbaarheid en vriendschap. Zijn trouw en goedheid. Het is aan jou of je je laat meenemen. In Jezus Christus. Of je de zanger in jezelf voorop laat gaan. Elke nieuwe dag.

“Wat een God bent U!
U bent de God die onze zonden vergeeft.
Die voorbijziet aan onze misstappen.
Die ons liever uw trouw bewijst dan uw boosheid.
Die zich over ons ontfermt.
Die uw betrouwbaarheid bewijst.
Die ons uw eeuwige vriendschap biedt.
U doet wat u hebt beloofd, gezworen, bevestigd.
In Jezus Christus, uw Zoon, onze Heer
Wat een God bent U!”

Amen